

IŠVADA

2019 m. birželio 26 d.

Vilnius

Dėl Seimo Peticijų komisijos sprendimo

Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisija (toliau – Komisija) 2019 m. birželio 26 d. posėdyje iš esmės išnagrinėjo Ernesto Jasaičio peticiją „Dėl leidimo B kategoriją turintiems vairuotojams leisti vairuoti A1 kategorijos motociklą (iki 125 cm³) nelaikius papildomų vairavimo kursų“ ir priėmė sprendimą tenkinti joje pateiktą pasiūlymą papildyti Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymo 23 straipsnio 4 dalį nauju 9 punktu:

„9) šio straipsnio 2 dalies 3–16 punktuose nurodytų kategorijų transporto priemonės taip pat suteikia teisę vairuoti A1 kategorijos transporto priemones asmenims nuo 24 metų, turintiems dvejų metų bent vienos iš šio straipsnio 2 dalies 3–16 punktuose nurodytų kategorijų transporto priemonės vairavimo stažą.“

Komisija šį sprendimą priėmė, susipažinusi su Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos ir Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, Policijos departamento pateiktomis išvadomis, atsižvelgusi į Komisijos posėdyje pateiktą informaciją ir paaiškinimus.

Lietuvos Respublikos nacionalinėje teisėje asmens teisę vairuoti tam tikros kategorijos motorinę transporto priemonę reglamentuoja Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymas (toliau – Įstatymas), kurio nuostatos įgyvendina 2006 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/126/EB dėl vairuotojo pažymėjimų (OL 2006 L 403, p. 18) (toliau – Direktyva 2006/126/EB) nuostatas.

Pagal Įstatymo 23 straipsnio 1 dalies 2 ir 6 punktus A1 kategorija – motociklai, kurių variklio darbinis tūris didesnis kaip 50 cm³, bet ne didesnis kaip 125 cm³, galia neviršija 11 kW, o galios ir svorio santykis ne didesnis kaip 0,1 kW/kg, taip pat triračiai, kurių galia ne didesnė kaip 15 kW; B kategorija – automobiliai, kurių didžiausioji leidžiamoji masė ne didesnė kaip 3 500 kg ir kurie skirti ir suprojektuoti vežti ne daugiau kaip aštuonis keleivius, neįskaitant vairuotojo; šie automobiliai gali būti sujungti su priekaba, kurios didžiausioji leidžiamoji masė ne didesnė kaip 750 kg; šie automobiliai taip pat gali būti sujungti su priekaba, kurios didžiausioji leidžiamoji masė didesnė kaip 750 kg, tačiau šio junginio didžiausioji leidžiamoji masė turi būti ne didesnė kaip 4 250 kg; automobilio ir priekabos, kurios didžiausioji leidžiamoji masė didesnė kaip 750 kg, junginį, kurio didžiausioji leidžiamoji masė didesnė kaip 3500 kg, leidžiama vairuoti tik išlaikius įgūdžių ir elgsenos patikrinimo egzaminą valstybės įmonėje „Regitra“.

Direktyvos 2006/126/EB 6 straipsnio 3 dalies b punkte numatyta, kad „vairavimui savo teritorijoje valstybės narės gali taikyti tokius atitikmenis: vairuoti A1 kategorijos motociklus turint B kategorijos išduotą pažymėjimą“. Ši Direktyvos 2006/126/EB nuostata numato galimybę, bet neįpareigoja Europos Sąjungos valstybių narių taikyti nurodytą tvarką, t. y. valstybė narė turi diskreciją nuspręsti dėl šios nuostatos taikymo arba netaikymo, priklausomai nuo to, kokį saugumo keliuose lygį valstybė nori pasiekti ir kaip tai įvykdyti. Perkeltant Direktyvos 2006/126/EB nuostatas į nacionalinę teisę buvo nuspręsta, netaikyti Direktyvos 2006/126/EB 6 straipsnio 3 dalies b punkte numatytos galimybės, t. y. nuspręsta neleisti vairuoti A1 kategorijos motociklus ir triračius turint B kategoriją.

Šiuo metu Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymas, kad asmenys, turintys vairuotojo pažymėjimu patvirtinta teisę vairuoti nuo A1 iki T kategorijos transporto priemonės (pvz. lengvuosius automobilius) taip pat įgyja teisę vairuoti AM kategorijos transporto priemonės, t. y. mopodus.

Mopedas yra dviratė transporto priemonė, kurios didžiausias projektinis greitis ne mažesnis kaip 25 km/h ir ne didesnis kaip 45 km/h ir kurios variklio darbinis tūris ne didesnis kaip 50 cm³. Paprastai tokių mopedų su vidaus degimo varikliu galia yra 3-5 kW. Lietuvoje vairuotojo pažymėjimą mopedui galima gauti sulaukus 15 metų.

A1 kategorija – motociklai, kurių variklio darbinis tūris didesnis kaip 50 cm³, bet ne didesnis kaip 125 cm³, galia neviršija 11 kW, o galios ir svorio santykis ne didesnis kaip 0,1 kW/kg, taip pat triračiai, kurių galia ne didesnė kaip 15 kW. Lietuvoje A1 kategorijos vairuotojo pažymėjimą galima gauti sulaukus 16 metų, tai yra vos tik 1 metais vėliau nuo mopedo.

Europos šalis, kuriose leidžiama eksploatuoti motociklą iki 125 cm³ (A1 kategorija) turint B kategorijos vairuotojo pažymėjimą yra šios: Latvija, Estija, Lenkija, Malta, Slovakija, Portugalija, Ispanija, Belgija, Austrija, Prancūzija, Liuksemburgas, D. Britanija, Čekija, Italija ir kt.

Nežiūrint to, kad A1 kategorijos motociklas yra tik šiek tiek galingesnis ir greitesnis nei AM kategorijos mopedas, tačiau A1 kategorijos motociklas vairuojamas suaugusio žmogaus, užtikrina vairuotojui didesnę saugumą nei motoroleris, nes leidžia palaikyti esamo eismo srauto greitį ir judėti kartu tose miesto kelių atkarpose, kur leistinas greitis yra daugiau nei 50 km/h, nesudarant papildomos kliūties kitiems eismo dalyviams statesnėse įkalnėse ir pan.

Pritarus peticijoje pateiktam pasiūlymui ir atitinkamai pakeitus Įstatymą, tikėtina ši nauda:

1) sumažėjęs oro užterštumas, nes automobilis yra taršesnis nei motociklas, be to sunkiau utilizuojamas;

2) sumažėtų transporto kamščiai didesniuose Lietuvos miestuose;

3) būtų sumažinta perteklinė biurokratija ir administracinė našta piliečiams, nes nebereikėtų papildomai lankyti kursų ir laikyti vairavimo egzaminų, norint gauti teisę vairuoti A1 kategorijos motociklą;

4) pakeitimas iš esmės neturėtų jokio ilgalaikio poveikio eismo įvykių ar kelių eismo taisyklių pažeidimų skaičiui, nes priešingu atveju kitos Europos šalys, kurios jau turi ilgametę patirtį, tokį leidimą vairuoti A1 kategorijos motociklą, turint B kategorijos teises, būtų seniai uždraudusios. Priėmus siūlomą pakeitimą padidėjęs eismo įvykių skaičius jei ir būtų, tai nežymus ir tik pirminiu laikotarpiu kol prisitaikytų kiti eismo dalyviai prie šiek tiek padidėjusio motociklų/motorolerių skaičiaus eisme.

Pažymėtina, kad peticijoje pateiktam siūlymui pritaria didesnioji dalis vairuotojų – elektroninėje erdvėje patalpintą analogišką siūlymą yra parėmę 8 980 asmenų.

Siūlomas pakeitimas nesudarytų kliūčių reikalavimus neatitinkantiems asmenims (pvz. 16-23 metų ar neturintiems 2 metų vairavimo stažo) įgyti teisę vairuoti A1 kategorijos transporto priemonės įprastu ir šiuo metu galiojančiu būdu, t. y. baigus A1 kategorijos vairavimo kursus ir išlaikius vairavimo egzaminą.

Peticijų komisija, vadovaudamasi Peticijų įstatymo 12 straipsnio 3 dalies ir Seimo Peticijų komisijos nuostatų 28 punktu, siūlo Seimo seniūnų sueigai įtraukti į Lietuvos Respublikos Seimo pavasario sesijos darbotvarkę protokolinio nutarimo dėl Peticijų komisijos sprendimo dėl Ernesto Jasaičio peticijos projektą.

PRIDEDAMA:

1. Ernesto Jasaičio peticijos kopija, 2 lapai.
2. Susisiekimo ministerijos 2019 m. gegužės 17 d. raštas Nr. 2-37162, 3 lapai.
3. Vidaus reikalų ministerijos 2019 m. gegužės 24 d. raštas Nr. 1D-2722, 1 lapas.
4. Policijos departamento 2019 m. gegužės 7 d. raštas Nr.5-S-4350, 1 lapas.
5. Išrašas iš Peticijų komisijos 2019 m. birželio 26 d. posėdžio protokolo Nr. 250-P-09, 1 lapas.
6. Lietuvos Respublikos Seimo protokolinio nutarimo projektas, 1 lapas.

Komisijos pirmininkas

Petras Čimbaras

Janina Šniaukštienė, tel. (8 5) 239 6819, el. p. janina.sniaukstiene@lrs.lt